

Vybrané faktory multifunkčného poľnohospodárstva v Nitrianskom kraji

Jana NÉMETHOVÁ

Abstract: *The EU is currently promoting a model of multifunctional agriculture. This model assumes the focus on agricultural policy, which follows the objectives based on the productive functions of agriculture, as well as the objectives related to the fulfillment of another tasks which are carried out for the benefit of society, such as the protection and enhancement of natural resources, maintaining cultural landscape, preserving employment and rural settlement structure. In the paper, multifunctionality of the Slovak Republic is applied to the agricultural region of Slovakia – the Nitra Region. Furthermore, we deal also with funding of the development of multifunctional agriculture from the resources of the European Union and also from the state budget of the Slovak Republic.*

Keywords: *Nitra Region, production and social function of agricultural, financing of multifunctional agriculture*

Úvod

Poľnohospodárstvo v SR prechádzalo viacerými štádiami vývoja. Medzi najvýznamnejšie zmeny, ktoré prebehli v slovenskom poľnohospodárstve v poslednom období určite patria zmeny týkajúce sa predstupového procesu do EÚ a zosúladenie agrárnej politiky Slovenska so Spoločnou poľnohospodárskou politikou EÚ. EÚ v súčasnosti presadzuje model multifunkčného poľnohospodárstva. Európsky model multifunkčného poľnohospodárstva nezohľadňuje len produkciu potravín, ale aj environmentálne, sociálne a kultúrne funkcie spojené s poľnohospodárskou činnosťou. Rozvoj multifunkčného poľnohospodárstva priaznivo pôsobí na životné prostredie, zvyšuje životnú úroveň obyvateľstva a kvalitu života na vidieku.

Teoreticko-metodické východiská

Termín multifunkčné poľnohospodárstvo bol prvýkrát zadaný na summite v Riu de Janeiro v roku 1992. Krajiny OECD rozšírili spomínanú ideu v roku 1998 v ministerskom komuniké, kde sa pod multifunkčným rozumie poľnohospodárstvo, ktoré má jednu alebo viac funkcií okrem primárnej úlohy produkcie potravín. Okrem tejto primárnej funkcie poľnohospodárstvo formuje vzhľad krajiny, poskytuje environmentálne výhody (ako uchovanie prírodného prostredia, trvalo udržateľné hospodárenie s obnoviteľnými prírodnými zdrojmi a ochrana biodiverzity) a prispieva k socio-ekonomickému oživeniu mnohých vidieckych oblastí.

Veľmi hodnotnou prácou zaoberajúcou sa transformáciou poľnohospodárstva Slovenska a vstupom Slovenska do EÚ je práca autorov Spišiak a i. (2005). Východiskovými prácami k napísaniu príspevku boli i práce Věžníka, Bartošovej (2004) a Némethovej (2006 a 2009). V príspevku sa zaoberáme analýzou a implementáciou vybraných faktorov multifunkčnosti v poľnohospodárstve Nitrianskeho kraja. To znamená, že bližšie sa venujeme základným funkciám multifunkčného poľnohospodárstva – produkčnej a sociálnej. V závere príspevku predstavujeme financovanie rozvoja multifunkčného poľnohospodárstva zo zdrojov Európskej únie, ako i zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.

Pri skúmaní uvedenej problematiky sme využili hlavne metódu analýzy a komparácie. Metóda syntézy bola využitá pri zhrnutí jednotlivých analytických častí do celku a pri vyvodzovaní perspektív transformácie poľnohospodárstva na multifunkčný model.

Produkčná funkcia poľnohospodárstva v Nitrianskom kraji

Produkčná funkcia poľnohospodárstva predstavuje výrobný proces poľnohospodárskych podnikov. Výrobná činnosť ovplyvňuje efektívnosť podnikov a konkurenčnú schopnosť ich výrobkov. Produkčná funkcia vyjadruje vzťah medzi vstupom a výstupom a stanovuje maximálny objem produkcie, teda kapacitu výroby podnikov (www.eurekonom.sk).

Produkčnú funkciu v Nitrianskom kraji zabezpečujú subjekty, ktoré môžeme analyzovať podľa rôznych kritérií, ako napríklad počet zamestnancov, právna forma a forma vlastníctva. Celkovo sa v Nitrianskom kraji v roku 2008 nachádza 149 poľnohospodárskych subjektov. V kraji prevládajú malé podniky do 49 zamestnancov, takých podnikov je 80. Štruktúru podnikov, z hľadiska veľkosti, na úrovni okresov kraja dokumentuje tab. 1. Z tabuľky je zrejme, že najviac subjektov sa nachádza v okresoch Nové Zámky (33 podnikov), Nitra (31 podnikov) a Levice (27 podnikov).

Tab. 1. Poľnohospodárske subjekty podľa počtu zamestnancov v okresoch Nitrianskeho kraja v roku 2008

Podniky podľa počtu zamestnancov	Nitriansky kraj	v tom okres						
		Komárno	Levice	Nitra	Nové Zámky	Šaľa	Topoľčany	Zlaté Moravce
Spolu	149	26	27	31	33	6	16	10
Malé podniky do 49 zam.	80	13	16	23	14	3	7	4
Stredné podniky 50 - 249 zam.	67	11	11	8	19	3	9	6
Veľké podniky 250 - 499 zam.	2	2	0	0	0	0	0	0

Zdroj: KS ŠÚ Nitra, 2010

Podľa právnej formy prevládajú v Nitrianskom kraji družstvá, ktorých je až 87. Na druhom mieste sa nachádzajú spoločnosti s r.o. (42 podnikov) a na treťom mieste sú akciové spoločnosti (19 podnikov). Podobná situácia je aj v jednotlivých okresoch kraja.

Podľa druhu vlastníctva v kraji prevládajú podniky s družstevným vlastníctvom (87 podnikov). Za nimi nasledujú podniky so súkromným tuzemským vlastníctvom (54 podnikov) a medzinárodným – súkromným vlastníctvom (4 podniky). V okresoch kraja prevládajú taktiež podniky družstevné a za nimi nasledujú súkromné tuzemské podniky. Rozdiel pozorujeme iba v Zlatých Moravciach, v Šali a v Nitre, kde prevládajú súkromné tuzemské podniky nad družstevnými.

Poľnohospodárske subjekty v rámci Nitrianskeho kraja využívajú poľnohospodársku pôdu vo výmere 468 669 ha, ktorej stupeň zornenia je 86,8 %. Po Trnavskom kraji sa tak Nitriansky kraj nachádza na druhom mieste na Slovensku. V jednotlivých okresoch kraja sa stupeň zornenia pohybuje od 72 % (okres Zlaté Moravce) do takmer 95 % (okres Šaľa). Nitriansky kraj sa vyznačuje najvyšším takmer 20% podielom poľnohospodárskej pôdy v rámci krajov SR. Najväčšiu výmeru poľnohospodárskej pôdy majú okresy Levice (112 404 ha) a Nové Zámky (108 103 ha). Produkčný potenciál poľnohospodárskej pôdy je v kraji druhý najvyšší po Trnavskom, dosahuje hodnotu 75,54 bodov. Produkčný potenciál pôd sa vyjadruje bodovou hodnotou relatívnej bonity, ktorá má číselné vyjadrenie od 1 do 100 s tým, že nižšie bodové hodnoty zodpovedajú menej úrodným pôdam, vyššie sa vzťahujú k produkčnejším pôdam. Priemerná bodová hodnota produkčného potenciálu pôd SR je 53,9.

Súhrn vyprodukovaných poľnohospodárskych výrobkov za určité obdobie, spravidla za jeden rok, predstavuje hrubá poľnohospodárska produkcia – HPP. Tab. 2 uvádza hrubú poľnohospodársku produkciu a jej odvetvia v krajoch Slovenska.

Práve Nitriansky kraj dosahuje spomedzi ostatných krajov najvyššiu poľnohospodársku produkciu, ktorej takmer 54 % tvorí rastlinná produkcia a 46 % predstavuje živočíšna produkcia. Výrazne vyššiu hrubú poľnohospodársku produkciu má tiež Trnavský kraj. Jeho HPP predstavuje takmer ¾ HPP Nitrianskeho kraja. V oblastiach s vhodnými prírodnými podmienkami pre rozvoj rastlinnej výroby prevláda vyšší podiel hrubej rastlinnej produkcie. Najvyšší podiel hrubej rastlinnej produkcie má Košický a spomínaný Nitriansky kraj.

Najvyššiu hrubú poľnohospodársku produkciu spomedzi okresov vykazujú v roku 2008 Nové Zámky. HPP okresu tvorí približne 21 % z celkovej poľnohospodárskej produkcie kraja. Z objemu produkcie okresu tvorí 54 % rastlinná a 46 % živočíšna produkcia. O niečo nižšia produkcia (zhruba 20 %) je v okrese Nitra, kde viac ako polovicu produkcie (53 %) predstavuje práve živočíšna výroba.

Tab. 2. Hrubá poľnohospodárska produkcia v krajoch Slovenska v roku 2008 (v tis. €)

	HPP	HRP	% HRP z HPP	HŽP	% HŽP z HPP
Bratislavský kraj	86 538,64	40 892,12	47,3	45 646,52	52,7
Trnavský kraj	302 621,42	139 087,90	46,0	163 533,53	54,0
Trenčiansky kraj	154 783,64	48 997,41	31,7	105 786,23	68,3
Nitriansky kraj	412 614,98	221 467,93	53,7	191 147,05	46,3
Žilinský kraj	81 949,58	18 578,47	22,7	63 371,11	77,3
Banskobystrický kraj	112 832,54	50 078,74	44,4	62 753,80	55,6
Prešovský kraj	78 912,33	28 812,69	36,5	50 099,65	63,5
Košický kraj	100 097,62	59 919,90	59,9	40 177,72	40,1
Slovenská republika	1 330 350,76	607 835,16	45,7	722 515,60	54,3

Zdroj: KS ŠÚ Nitra, 2010

Vysvetlivky: HPP - hrubá poľnohospodárska produkcia, HRP - hrubá rastlinná produkcia, HŽP - hrubá živočíšna produkcia

Sociálna funkcia poľnohospodárstva v Nitrianskom kraji

V súlade s Paškom (2000) sociálna funkcia poľnohospodárstva spočíva v prínose tohto odvetvia pri riešení celkovej zamestnanosti a využívaní disponibilných pracovných zdrojov. Nezanedbateľný je aj prínos poľnohospodárstva pri demografickej reprodukcii obyvateľstva a jeho vplyv na procesy migrácie a mobility obyvateľstva.

Z celkového počtu ekonomicky aktívneho – pracujúceho obyvateľstva v Slovenskej republike je v Nitrianskom kraji podiel 12 %, čo predstavuje 267 648 obyvateľov. 5,8 % z týchto ekonomicky činných obyvateľov pracuje v poľnohospodárskych podnikoch (v SR je tento podiel 4,3 %). Podiel pracujúcich v poľnohospodárstve v Nitrianskom kraji na celkovej zamestnanosti v poľnohospodárstve SR predstavuje hodnotu 16,02 %. 16,01 % dosahuje Prešovský kraj. Vyšší podiel pracujúcich v poľnohospodárstve je v Banskobystrickom kraji (16,32 %). Z celkového počtu pracovníkov zamestnaných v poľnohospodárstve v Nitrianskom kraji – 15 468 je 60,8 % trvalo činných pracovníkov (stálych) v poľnohospodárstve (tab. 3). To znamená, že 9 400 pracovníkov má zamestnanecký status a 6 068 pracovníkov pracuje na dohodu, čo predstavuje takmer 40 %. Z trvalo činných pracovníkov je v kraji najvyšší podiel robotníkov živočíšnej (25,6 %) a rastlinnej výroby (21,4 %). Najviac trvalo činných pracovníkov má okres Nové Zámky a to 21,72 % zamestnancov. Po ňom nasledujú okresy Nitra (20,14 % zamestnancov) a Komárno (20,09 % zamestnancov). Osôb pracujúcich na dohodu v poľnohospodárstve bolo v roku 2008 najviac zaznamenaných taktiež v okrese Nové Zámky (35,61 %) a potom v okresoch Nitra (20,53 %) a Komárno (15,41 %).

Zo všetkých 15 468 pracovníkov v poľnohospodárstve v Nitrianskom kraji pracuje 63,7 % v družstvách, počty pracovníkov spoločností s ručením obmedzeným a akciových spoločností sú takmer vyrovnané. Rovnako vo všetkých okresoch kraja prevládajú počtom zamestnanci družstiev.

Financovanie poľnohospodárstva z prostriedkov EÚ v Nitrianskom kraji

Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky pri financovaní poľnohospodárstva využíva okrem prostriedkov štátneho rozpočtu i prostriedky Európskej únie. Konkrétne sa jedná o prostriedky Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF) a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV).

Nitriansky kraj a jeho okresy vo finančnom období 2008 čerpali prostriedky na opatrenia, ktoré zabezpečuje EPZF v celkovej výške 34 874 701,29 €, čo je 9,2 % z prostriedkov vyplácaných Pôdohospodárskou platobnou agentúrou (PPA). V opatrení priame platby – jednotná platba na plochu bolo v kraji využitých 72,46 %. Jednotná platba na plochu – SAPS je vyplácaná roľníkom hospodáriacim na pôde, zaregistrovaním v Registri žiadateľov. Minimálna veľkosť obhospodarovanej parcely je 0,3 ha a minimálna veľkosť hospodárstva celkovo je 1 ha.

Tab. 3. Trvalo činní pracovníci poľnohospodárskych subjektov v okresoch Nitrianskeho kraja v roku 2008

	Nitriansky kraj		v tom okres (v %)							
	počet	%	Komárno	Levice	Nitra	Nové Zámky	Šaľa	Topoľčany	Zlaté Moravce	
Trvalo činní pracovníci	spolu	9 400	60,8	20,09	15,34	20,14	21,72	5,44	10,96	6,32
	robotníci v rastlinnej výrobe	2 009	21,4	22,49	18,07	12,99	27,63	3,78	9,51	5,53
	robotníci v živočíšnej výrobe	2 404	25,6	22,88	12,39	22,88	16,81	5,45	14,10	5,49
	remeselníci a opravári	1 403	14,9	17,25	15,97	23,88	23,45	5,99	10,12	3,35
	ostatní robotníci	884	9,4	16,19	11,20	17,99	20,81	6,33	9,95	17,53
	vedúci technickí a administratívni pracovníci	1 787	19,0	16,06	17,46	20,09	23,06	5,37	11,47	6,49
	ostatní trvalo činní pracovníci	913	9,7	23,44	15,99	25,08	17,31	7,45	7,12	3,61
Osoby pracujúce na dohodu	6 068	39,2	15,41	11,24	20,53	35,61	3,28	11,44	2,49	

Zdroj: KS ŠÚ Nitra, 2010

Platba je vyplácaná sumou na hektár poľnohospodárskej pôdy v dobrom poľnohospodárskom stave, na základe usmernenia Ministra pôdohospodárstva SR. V ostatných platbách, kde patrí osobitná platba na cukor, podpora na energetické plodiny a opatrenia na trhoch bolo vyplatených zvyšných 27,54 % prostriedkov. Konkrétne sa jednalo o sumy vo výške 25 269 474,89 € a 9 605 226,40 €. Údaje o prostriedkoch EPZF, ktoré boli prijaté v okresoch Nitrianskeho kraja vo finančnom roku 2008 zachytáva tab. 4.

Tab. 4. Čerpanie prostriedkov EPZF v okresoch Nitrianskeho kraja vo finančnom roku 2008 (v %)

	EPZF - priame platby (jednotná platba na plochu SAPS)	EPZF - ostatné (cukor, energetické plodiny a opatrenia na trhoch)	SPOLU
Komárno	66,53	33,47	100,00
Levice	82,95	17,05	100,00
Nitra	63,75	36,25	100,00
Nové Zámky	67,74	32,26	100,00
Šaľa	72,39	27,61	100,00
Topoľčany	85,48	14,52	100,00
Zlaté Moravce	68,88	31,12	100,00
Nitriansky kraj	72,46	27,54	100,00

Zdroj: Pôdohospodárska platobná agentúra, 2010, vlastné prepočty

V súčasnosti MP SR aj s použitím prostriedkov z EPFRV financuje Program rozvoja vidieka SR 2007 – 2013. Nitriansky kraj spolu s okresmi čerpal vo finančnom roku 2008 prostriedky na opatrenia v rámci Programu rozvoja vidieka 2007 – 2013 v celkovej výške 4 005 425,60 €. Finančná pomoc zo zdrojov Európskej únie predstavovala 80,08 % tejto sumy a vyrovnávací platba štátneho rozpočtu 19,92 %, čo je 1/5 z celkovej sumy. Nitriansky kraj sa tak na čerpaní prostriedkov, ktoré poskytla PPA v tomto finančnom období podieľal iba o niečo viac ako 2 %. Čerpanie prostriedkov na úrovni okresov Nitrianskeho kraja dokumentuje tab. 5.

Tab. 5. Rozdelenie prostriedkov EPFRV v Nitrianskom kraji vo finančnom roku 2008 (v %)

	EPFRV		spolu
	zdroje EÚ	zdroje SR	
Komárno	79,45	20,55	100,00
Levice	80,04	19,96	100,00
Nitra	80,00	20,00	100,00
Nové Zámky	79,99	20,01	100,00
Šaľa	80,00	20,00	100,00
Topoľčany	81,22	18,78	100,00
Zlaté Moravce	80,00	20,00	100,00
Nitriansky kraj	80,08	19,92	100,00

Zdroj: Pôdohospodárska platobná agentúra, 2010, vlastné prepočty

Záver

Z národohospodárskeho hľadiska má v Nitrianskom kraji najväčší význam práve produkčná funkcia a význam tejto funkcie v kraji bude pravdepodobne narastať. Nitriansky kraj je vysoko produkčným regiónom v oblasti poľnohospodárstva Slovenska, o čom dokazuje výška hrubej poľnohospodárskej produkcie, ktorá je najvyššia v SR. V kraji sa poľnohospodárskou výrobou zaoberá 149 poľnohospodárskych podnikov, z ktorých podľa počtu zamestnancov prevládajú malé podniky. Z hľadiska právnej formy sú tieto podniky vo väčšej miere družstvá. Keďže Nitriansky kraj disponuje najväčšou výmerou poľnohospodárskej pôdy (zhruba 20 % z poľnohospodárskej pôdy SR), podniky tak majú k dispozícii najväčšiu výmeru ornej pôdy na Slovensku. Stupeň zornenia je so svojimi 86,8 % na druhom mieste po Trnavskom kraji.

Význam sociálnej funkcie poľnohospodárstva ako zamestnávateľa na vidieku v Nitrianskom kraji nebude narastať, pretože v súčasnosti je počet zamestnancov v poľnohospodárstve kraja stabilizovaný a nebude sa zvyšovať ako to vyplýva zo súčasného vývoja spoločnosti. Obyvateľstvo žijúce na vidieku v Nitrianskom kraji má svoje možné uplatnenie i v nepoľnohospodárskych činnostiach, čo závisí od prírodných pomerov kraja a podporných nástrojov Spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ. Porovnaním všetkých krajov Slovenska sme zistili, že Nitriansky kraj je počtom poľnohospodárskych pracovníkov na druhom mieste po Banskobystrickom kraji. Sociálna funkcia sa výrazne diferencuje podľa veľkosti vidieckych sídiel a svoje opodstatnenie má aj lokalizácia subjektu v sídle. V menších sídlach z hľadiska počtu obyvateľov a v sídlach lokalizácie subjektu je najvýznamnejším zamestnávateľom poľnohospodárstvo, ktoré má vyšší podiel na tvorbe pracovných miest.

Nitriansky kraj v rámci Slovenska využíva značnú časť financií Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu, keďže je najviac poľnohospodársky využívaným regiónom Slovenska. Celková suma smerujúca do kraja predstavovala v roku 2008 takmer 35 mil. €. Čerpanie z fondu pre rozvoj vidieka už nebolo také výrazné. Využitím finančných prostriedkov z týchto fondov môže Nitriansky kraj naďalej rozvíjať svoju poľnohospodársku činnosť podmienenú nielen tradíciou, ale i prírodným potenciálom.

Literatúra

- NÉMETHOVÁ, J., 2007: Poľnohospodárska výroba v Nitrianskom kraji a jej postavenie v rámci krajov SR. In: Geografické informácie 11: Problémy geografického výskumu Česka a Slovenska. Nitra : FPV UKF, 2007, 186-193. ISBN 978-80-8094-137-6
- NÉMETHOVÁ, J., 2009: Agropotravinárske štruktúry okresu Nitra. Nitra : UKF, 2009. 192 s. ISBN 978-80-8094-533-6
- PAŠKA, L., 2000: Manažment výroby. 1. vyd. Nitra : SPU, 2000. 182 s. ISBN 80-7137-799-6.
- SPIŠIAK, P. et. al., 2005. Agrorurálne štruktúry Slovenska po roku 1989. Bratislava : Geografika, 2005. 183 s. ISBN 80-969338-4-1
- VĚŽNÍK, A., BARTOŠOVÁ, L., 2004: Selected regional geographical differences of the Czech Republic agriculture, after the transformation processes. In: Agricultural Economics, vol. 50, No. 5. 207-216. ISSN 0139-570X
- EUREKONÓM. Výroba a produkčné funkcie v poľnohospodárstve. [cit. 2010-01-29]. Dostupné na internete: <<http://www.euroekonom.sk/ekonomika/agrarna-ekonomika/vyroba-a-produkčne-%20funkcie-v-poľnohospodárstve/>>
- EUROPSKAUNIA. Spoločná poľnohospodárska politika. [cit. 2009-11-28]. Dostupné na internete: <<http://www.europskaunia.sk/377/2>>
- INTERNÉ MATERIÁLY ŠÚ SR V NITRE, 2010.
- INTERNÉ MATERIÁLY PÔDOHOSPODÁRSKEJ PLATOBNEJ AGENTÚRY, 2010.

Príspevok bol spracovaný v rámci grantového projektu: VEGA 1/0574/08 - Zmeny využívania krajiny obvodu Nítry a perspektívy jeho rozvoja v kontexte vývoja spoločensko-ekonomických a prírodných podmienok.

Multifunctional Agriculture in the Nitra Region

Jana NÉMETHOVÁ

***Summary:** The Nitra Region is highly productive agricultural region of Slovakia demonstrated by the highest amount of gross agricultural output in Slovakia. In the region, 149 agricultural businesses, predominantly small businesses according to the number of employees, deal with the agricultural production. Most of these businesses are, according to the legal form, cooperatives. Because the Nitra Region has the largest area of agricultural land (approximately 20 % of agricultural land of Slovakia), businesses have the largest available area of arable land in Slovakia. The degree of plowing is represented by 86.8 % which is the second place after the Trnava Region. Regarding the social function, Nitra Region can be emphasized from the viewpoint of the number of employees employed in agriculture. When comparing all regions of Slovakia, we found out that the Nitra Region takes second place after the Banská Bystrica Region regarding the number of agricultural employees. Social function is significantly differentiated according to the size of rural settlements and the location of the subject in the settlement has also its relevance. In smaller settlements in terms of population and in the settlements with localized subject, agriculture is the largest employer having a higher share on the creation of employment. In the Nitra Region, the most significant is production function. Given the production potential of agricultural land and agricultural traditions, prioritizing the production function is relevant and furthermore it is perspective from the viewpoint of development of national economy. Within Slovakia, Nitra Region uses finances of the European Agricultural Guarantee Fund since it is one of the most agriculturally used regions in Slovakia. The total amount of the finance in the region in 2008 was nearly 35 million €. Drawing from the Fund for Rural Development was not so significant. Using financial resources from these funds, the Nitra region can continue to develop its agricultural activity conditioned not only by tradition, but also by the natural potential.*

Adresa autora:

RNDr. Jana Némethová, PhD.
Katedra geografie a regionálneho rozvoja
Fakulta prírodných vied, Univerzita Konštantína Filozofa
Tr. A. Hlinku 1, 949 74 Nitra
jnemethova@ukf.sk